

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

*SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 103 w WARSZAWIE
im. Bohaterów Warszawy 1939 - 1945*

CZĘŚĆ I

I. WYCHOWAWCZA ROLA SZKOŁY

„Wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

- szkoła i nauczyciele szanują konstytucyjne prawo rodziców do wychowywania własnych dzieci
- szkoła wspomaga rodziców w wychowaniu
- wychowanie stanowi ważny element pracy każdego nauczyciela i jest integralną częścią jego działalności
- działania wychowawcze służą uczniom z uwzględnieniem ich indywidualności i dojrzałości w poszanowaniu praw dziecka
- wychowanie to proces zmieniania niewłaściwych zachowań, kształtowanie wartości moralnych oraz prawidłowych postaw
- podstawą edukacji są potrzeby ucznia a nie wymogi przedmiotu

SZKOŁA UCZY:

- wzajemnego szacunku, akceptacji i zaufania
- radzenia sobie z agresją
- twórczego zaangażowania w naukę, zabawę i pracę
- kreatywnego myślenia
- przyjaznego, otwartego stosunku do ludzi
- entuzjazmu we własnej aktywności
- odpowiedzialności za podejmowane działania
- radości w nauce i zabawie
- rozpoznawania dobra i zła
- wartości uniwersalnych
- życia w zespole i udziału w życiu społecznym
- kultury osobistej

CHCEMY WYCHOWAĆ CZŁOWIEKA

- umiejącego kochać

- wrażliwego na potrzeby innych
- przeciwstawiającego się złu
- przyjaznego dla ludzi i otaczającego go świata
- znającego własną wartość oraz szanującego innych
- mądrego i prawego
- prawdziwie wolnego i twórczego
- radosnego
- szanującego tradycyjne wartości, historię, ludzi i miejsca pamięci

absolwent prezentuje takie postawy jak:

- odpowiedzialności za siebie i innych
- miłości i tolerancji
- aktywności życia w zespole
- patriotyzmu

II. POWINNOŚCI WYCHOWAWCY I NAUCZYCIELI

ZADANIA WYCHOWAWCY

- dbanie o bezpieczeństwo wychowanków
- wspomaganie uczniów w osiągnięciu celów
- wspieranie rodziców w wychowaniu
- wskazywanie prawidłowych postaw
- uczenie współdziałania w grupie
- rozpoznawanie potrzeb uczniów oraz odpowiadanie na nie
- współdziałanie z innymi nauczycielami pracującymi z klasą
- współpraca z rodzicami na zasadach zrozumienia i dobrej komunikacji
- wspomaganie i inspirowanie do samodzielnych działań
- rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych

KAŻDY NAUCZYCIEL RÓWNIEŻ WYCHOWAWCĄ

- prowadzi lekcje, które umożliwiają współpracę w grupie
- dba o dobry klimat w klasie
- wspiera i współpracuje z wychowawcą
- rozwija wrażliwość na dobro i piękno
- pozwala uczniom na samodzielne rozwiązywanie problemów
- dba, aby każdy uczeń rozumiał przerabiany program

- podawane przykłady bierze z życia codziennego tak, aby uczniowie umieli stosować wiedzę w praktyce
- inspiruje i rozwija zainteresowania uczniów
- swoją postawą daje przykład wrażliwości, tolerancji i poszanowania godności drugiego człowieka

CEL STRATEGICZNY

Wspieranie w kształtowaniu ucznia:

- przyjaznego, otwartego na świat, ludzi i wiedzę,
- aktywnie i odpowiedzialnie uczestniczącego w otaczającej go rzeczywistości,
- umięjącego w sposób twórczy i samodzielny poszukiwać dobra i piękna w świecie.

wartości	zasady postępowania	normy postępowania	Metody i techniki dydaktyczne przydatne w realizacji programu
<u>wartości moralne</u>			
<i>Cel operacyjny: Kształtowanie osobowości człowieka znającego własną wartość oraz szanującego innych.</i>			
<i>Człowiek</i>	akceptuję siebie i innych ludzi	- radzę sobie w nowych sytuacjach korzystając ze zdobytej wiedzy - znam i rozwijam swoje umiejętności - startuję w konkursach, olimpiadach i zawodach - jestem asertywny - potrafię bronić swojego zdania - znam swoje słabe strony i staram się je przezwyciężać - umiem wyrażać swoje emocje i uczucia - umiem współpracować w grupie - potrafię dobierać sobie przyjaciół z pośród ludzi prawych i uczciwych - umiem przegrywać	- koła zainteresowań - dyskusje - inscenizacje - praca w grupach - dramy - zajęcia warsztatowe
	działanie na rzecz innych	- uczę się tolerancji - umiem zapanować nad negatywnymi emocjami - pomagam młodszemu, słabszemu oraz starszemu ludziom - aktywnie biorę udział w życiu szkoły - działam jako wolontariusz	- pogadanki z elementami wykładu - psychodramy - praca indywidualna - dyskusje w grupach

			- praca w Sejmiku szkolnym - opracowywanie tekstów literackich - udział w pracach samorządu klasy i szkoły - praca w Wolontariacie szkolnym
	dokonywanie dobrego wyboru	- przyjmuję odpowiedzialność za własne wybory - rozwijam w sobie wartości uniwersalne - umiem odróżnić dobro od zła - jestem świadomy swoich wyborów i ich konsekwencji - naśladowuję dobre wzory - umiem dokonać dobrego wyboru: książek, programów TV i gier komputerowych	- dyskusje okrągłego stołu - gry skojarzeń - warsztaty - praca na tekstach literackich - ankiety - lekcje biblioteczne - inscenizacje - kółka zainteresowań
	przyroda otaczające środowisko	- opiekuję się zwierzętami - dbam o zieleń w szkole - dbam o zieleń wokół szkoły - nie zanieczyszczam środowiska - biorę udział w "Sprzątaniu Świata" oraz "Dniach Ziemi" - zachowuję czystość nad Jeziorkiem Czerniakowskim - biorę udział w wycieczkach - umiem zachować się w lesie, Parku Narodowym itp.	- prace plastyczne - mini wykłady - praca w grupach - praca indywidualna - zajęcia warsztatowe - rozmowy kierowane - zbieramy artykuły z prasy dotyczące ekologii - porządkowanie otoczenia - lekcje w terenie
<i>Życie</i>	bezpieczeństwo	- znam i stosuję regulamin szkoły	- pogadanki

		- przestrzegam norm wzajemnego współżycia w grupie - dbam o swoje bezpieczeństwo w szkole, jej otoczeniu i na ulicy - nie chodzę po zamarzniętej tafli jeziora - wieczorem sam nie chodzę w okolice jeziora - zdobywam kartę rowerową - poznaję zasady BHP na zajęciach - potrafię sam korzystać z komunikacji miejskiej - znam służby oraz osoby, do których mogę zwrócić się o pomoc - umiem poprosić o pomoc - dbam o bezpieczeństwo innych	- ankiety - wykłady - psychodramy - film dydaktyczny - spotkanie z przedstawicielami straży miejskiej i policji
	nietykalność innych	- nie stosuję przemocy fizycznej - znam swoje prawa i stosuję je też w stosunku do innych - nie zabieram cudzych rzeczy - znalezione przedmioty oddaję właścicielowi	- scenki dramatyczne - metody sytuacyjne, psychodramy - rozmowy kierowane - zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka - zapoznanie z regulaminami szkoły, prawa i obowiązki ucznia
<u>wartości</u> <u>prospołeczne</u>			
<i>Cel operacyjny: Kształtowanie umiejętności współdziałania i współżycia z ludźmi.</i>			
rodzina	życie rodzinne	- znam swoje miejsce w rodzinie - znam swoje obowiązki - nie powoduję konfliktów - umiem przeproszać - umiem komunikować się z innymi domownikami - szanuję tradycję rodzinną	- zajęcia warsztatowe - dyskusje w grupach - spotkania ze specjalistami - zabawy dydaktyczne
	szacunek	- wypełniam swoje obowiązki	- technika ABC

		- słucham zdania rodziców - umiem zachować się w stosunku do osób starszych	- spotkania z okazji Dnia Dziadka, Babci - dyskusje w grupach
<i>społeczeństwo</i>	relacje z drugim człowiekiem	- umiem się komunikować - używam zwrotów grzecznościowych - umiem zachowywać się asertywnie - jestem uśmiechnięty - mam własne zdanie - umiem je wyrażać - szanuję zdanie innych - nie wypowiadam się obraźliwie o ludziach i ich poglądach	- psychodramy - inscenizacje - metody sytuacyjne - filmy dydaktyczne - spotkania ze specjalistami
	Współpraca i współ - odpowiedzialność	- umiem pracować w grupie - umiem bawić się w grupie - umiem odpoczywać w grupie - zapraszam do współdziałania innych - umiem przejąć współodpowiedzialność za grupę oraz swoje działania - znam normy współżycia w grupie - staram się nie dopuszczać do konfliktów - próbuję rozwiązywać konflikty, szukam kompromisu - jestem odpowiedzialny - nie spóźniam się - ponoszę konsekwencje swoich czynów	- filmy dydaktyczne - mini wykłady - praca indywidualna - opracowywanie tekstów literackich - dyskusje wielokrotne - zbieramy artykuły prasowe i czasopisma - spotkania ze specjalistami
	dostrzeganie potrzeb innych	- pomagam słabszym - pomagam słabszym uczniom w nauce - umiem zaopiekować się osobą niepełnosprawną - pomagam nieśmiałym - umiem słuchać innych - jestem wrażliwy na krzywdę	- rozmowa kierowana - giełda pomysłów - prace w małych grupach - spotkania z lekarzem i pielęgniarką - akcje charytatywne organizowane przez

			- samorząd uczniowski - prace w Wolontariacie szkolnym
	tworzymy klimat klasy i szkoły	- jestem tolerancyjny - nie używam siły - opanowuję negatywne emocje - umiem komunikować się - umiem być samokrytyczny - szanuję pracę innych - uczestniczę w uroczystościach, wycieczkach, spotkaniach klasy i szkoły	- psychodramy - rozmowy kierowane - dyskusje - spotkania klasowe - zabawy szkolne - wspólne wyjścia - „zielone szkoły”
	zaangażowanie w życie klasy i szkoły	- znam moje prawa - znam ceremoniał szkoły - znam hymn szkolny - znam historię szkoły - pełnię różne funkcje w szkole - dbam o wystrój szkoły - biorę udział we wspólnych uroczystościach - pomagam je organizować - startuję w zawodach i konkursach	- prace na rzecz klasy i szkoły - psychodramy - kroniki szkoły - lekcje muzyki - konkursy plastyczne, artystyczne, sportowe
	poznanie otoczenia	- znam otoczenie szkoły - znam miejsca pamięci narodowej - opiekuję się miejscami pamięci narodowej - opiekuję się miejscami związanymi z patronem szkoły - uczestniczę w imprezach środowiskowych	- wycieczki - spotkania z ciekawymi ludźmi - lekcje tradycji i historii
<i>naród</i>	szacunek dla tradycji i symboli narodowych	- znam hymn państwowy - znam flagę państwową - znam symbole narodowe - znam patrona mojej szkoły - znam wydarzenia historyczne, związane z patronem szkoły - znam legendy o powstaniu państwa polskiego - znam historię Polski	- teksty literackie - prace plastyczne - wycieczki, spacer - lekcje historii - wystawy - dyskusje - spotkania z

		- rozumiem pojęcia: patriotyzm, ojczyzna - opiekuję się izbą pamięci narodowej - znam historię Warszawy - znam legendy warszawskie - uczestniczę w wycieczkach do miejsc historycznych	ciekawymi ludźmi - apele - spotkania z kombatantami
	poznaję życie i obyczaje innych ludzi	- jestem tolerancyjny - uczę się języków obcych - poznaję historię innych państw - pomagam zaaklimatyzować się w klasie i szkole kolegom innych narodowości	- filmy dydaktyczne - lekcje historii i geografii - spotkania z rodzicami dzieci innych narodowości - prace plastyczne - kółka zainteresowań
<i>praca</i>	sumienne wykonywanie obowiązków	- uczę się systematycznie - odrabiam prace domowe - dbam o przybory i sprzęt szkolny - jestem punktualny - nie opuszczam zajęć bez ważnego powodu	- metody projekcyjne - praca indywidualna - ankiety
	pozostawiam porządek	- nie śmieję - pomagam sprzątać - układam przedmioty na ławce i biurku - dbam o porządek w domu i w szkole	- praca indywidualna - filmy dydaktyczne - dyskusje - dramy - prace plastyczne
<u>wartości poznawcze</u>			
<i>Cel operacyjny: Kształtowanie umiejętności posługiwania się metodami poznawania rzeczywistości</i>			
<i>nauka, wiedza</i>	dbałość o ojczysty język	- wypowiadam się poprawnie - wypowiadam się kulturalnie - umiem korzystać ze słowników, encyklopedii - wypożyczam i czytam książki - korzystam z czytelní	- praca w grupach - czytanie ze zrozumieniem - gry dydaktyczne - lekcje biblioteczne

		- poznaję lektury szkolne	
	korzystanie z różnych źródeł informacji	- oglądam programy odpowiednie do mojego wieku - umiem posługiwać się komputerem - umiem wykorzystywać programy komputerowe - korzystam z internetu - czytam książki i prasę popularnonaukową	- kółka zainteresowań - mini wykłady - praca indywidualna - prenumerata prasy popularnonaukowej
	poznaję swoje talenty i możliwości	- biorę udział w zajęciach kół przedmiotowych - biorę udział w zajęciach sportowych - rozwijam swoje zainteresowania i hobby - poznaję świat zmechanizowany i uczę się nim posługiwać w szkole i domu - biorę udział w konkursach artystycznych	- wystawki i prezentacje zbiorów - praca indywidualna - udział w konkursach - kółka zainteresowań
	rozwijanie twórczego myślenia	- biorę aktywny udział w zajęciach lekcyjnych - ćwiczę pamięć - uczę się obserwować i wyciągać wnioski - umiem uczyć się z innymi - umiem argumentować	- drzewko decyzyjne - konkursy recytatorskie - dyskusje - zajęcia w grupach - warsztaty
<u>wartości</u> <u>zdrowotne</u>			
<i>Cel operacyjny: Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie i higienę osobistą, wyrabianie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu.</i>			
	ochrona zdrowia swojego i innych	- unikam nałogów– używek w tym dopalaczy - myję ręce przed jedzeniem - unikam niebezpiecznych miejsc - codziennie jem śniadanie - przynoszę do szkoły drugie śniadanie - jestem badany i szczepiony profilaktycznie - stolik i krzesło dostosowane jest do mojego wzrostu	- skrzynka pytań - dyskusje - psychodramy - spotkanie z lekarzem - lekcje z pielęgniarką szkolną - ankiety - pogadanki
	zachowanie higieny	- mam zawsze czyste ręce	- ankiety

	ciała	- dbam o zęby - chodzę spać o odpowiedniej dla mojego wieku godzinie - umiem odpoczywać	- pogadanki - krzyżówki - rebusy
	akceptuję swoje ciało	- radzę sobie z problemami dojrzewania - poznaję role jakie mogę pełnić w dorosłym życiu	- dyskusje wielokrotne - skrzynka pytań - praca w grupach - pogadanki
	aktywne spędzanie wolnego czasu	- biorę udział w zawodach sportowych - biorę udział w zajęciach sportowych - jestem członkiem SKS, UKS - aktywnie uczestniczę w Dniu Sportu - umiem pływać - umiem jeździć na rowerze - uczestniczę w rajdach i pieszych wycieczkach	- wycieczki - „zielone” i „białe” szkoły - zawody - kółka rowerowe - zdobywanie Karty Rowerowej - zajęcia na pływalni - plan rozkładu dnia
	unikanie zagrożeń	- znam zasady ewakuacji - znam zasady poruszania się po ulicy - znam zasady przeciwpożarowe - nie chodzę sam wieczorem po ulicach - unikam nieznanych okolic Jeziorka Czerniakowskiego - moi rodzice znają moich kolegów - nie zapraszam i nie wpuszczam do domu obcych osób - nie jeżdżę na łyżwach w niedozwolonych miejscach - na basenie słucham poleceń ratownika - zawsze informuję rodziców lub opiekunów gdzie i z kim wychodzę - nie przyjmuję prezentów ani słodczy od obcych osób - nie noszę przy sobie niebezpiecznych przedmiotów	- spotkanie z przedstawicielami straży miejskiej i policji - filmy dydaktyczne - metody projekcyjne - praca w grupach - zajęcia warsztatowe - psychodramy - pogadanki - ankiety - alarmy próbne
<u>wartości kulturalno - etyczne</u>			

<i>Cel operacyjny: Kształtowanie umiejętności odbioru wytworów kultury i sztuki.</i>			
	poznanie dorobku kultury	- znam zabytki Warszawy - znam wybrane dzieła sztuki i ich autorów	- wycieczki - filmy dydaktyczne - recenzje - prace plastyczne - kółka zainteresowań
	uczestnictwo w kulturze	- chodzę do teatru, kina, muzeum - uczestniczę w koncertach w szkole	- wyjścia do kin, teatrów, muzeów - kółka zainteresowań
	postrzeganie piękna w przyrodzie i kulturze	- umiem wybrać książkę, film - uczestniczę w zajęciach plastycznych - dostrzegam zmiany w przyrodzie - dbam o estetykę własnego wyglądu - dbam o estetykę otoczenia	- recenzje - kółka zainteresowań - wycieczki - przekład intersemiotyczny - konkursy plastyczne
<u>wartości duchowe</u>			
<i>Cel operacyjny: Kształtowanie umiejętności współistnienia z ludźmi także innych wyznań i kultur.</i>			
	zdolność bycia z drugim człowiekiem	- wspólne przeżywanie świąt - wspólne klasowe wigilie - postępuję zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami moralnymi - szanuję ludzi innych wyznań - poznaję wiarę innych ludzi - umiem zachowywać się w miejscu kultu religijnego	- uroczystości klasowe - wycieczki - spotkania z gościem - rozmowa kierowana
	wartości ponadczasowe	- wiem co to jest Unia Europejska	- przygotowanie i prowadzenie zajęć przez uczniów - film dydaktyczny

CZĘŚĆ II

Program profilaktyki jest integralną częścią programu wychowawczego i stanowi jego uzupełnienie, w odniesieniu do specyficznych potrzeb naszego środowiska szkolnego. Uwzględnia on wielokierunkowość pracy z dziećmi, i kładzie szczególny nacisk na osobowość ucznia i proces wspierania jego rozwoju – zarówno poprzez proponowane treści programowe, jak również osobisty kontakt nauczycieli z dziećmi.

Podstawą działalności profilaktycznej jest zbudowanie prawidłowych relacji między nauczycielami, uczniami i ich rodzicami. Będą one miały wpływ na dobrą współpracę całej społeczności szkolnej i wpłyną na przyjazny klimat panujący w szkole.

Celem części profilaktycznej programu wychowawczo – profilaktycznego naszej szkoły jest:

1. Rozwijanie umiejętności psychospołecznych.
2. Budowanie prozdrowotnych przekonań i postaw.
3. Dostarczenie rzetelnej wiedzy o zagrożeniach
4. Rozwijanie wrażliwości na dobro i umiejętność jego wyboru.
5. Kształtowanie umiejętności współżycia z innymi.
6. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Program ten pokazuje uczniom, rodzicom i nauczycielom jak żyć, aby być zdrowym, jak troszczyć się o siebie i swoje otoczenie. Ukazuje on także zgubny wpływ nałogów na organizm. Zwraca uwagę na negatywne skutki zachowań agresywnych, które bezpośrednio wpływają na wiele dziedzin naszego życia.

Cele programu realizowane są poprzez:

- diagnozę sytuacji pedagogicznej.
- obserwację zachowań uczniów.
- indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami.
- pogadanki z uczniami i ich rodzicami.
- ankiety dla uczniów rodziców i nauczycieli.
- analizę dokumentów.
- współpracę z instytucjami wspomagającymi szkołę.
- udział w programach profilaktycznych i socjoterapeutycznych.
- spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających szkołę.
- filmy dydaktyczne.
- akcje i imprezy ogólnoszkolne i klasowe.
- konkursy, olimpiady i turnieje.

Przebieg i sposób realizacji programu:

Realizacja programu odbywać się będzie w ciągu całego cyklu kształcenia w oparciu o formy pracy indywidualnej i grupowej.

W realizacji programu oddziaływać będziemy poprzez następujące strategie:

Informacyjną – mającą na celu dostarczenie wiedzy na temat skutków zachowań ryzykownych podczas:

- Zajęć edukacyjnych
- Lekcji wychowawczych
- Zajęć ze specjalistami
- Apeli
- Przedstawień profilaktycznych
- Prezentacji filmów
- Konkursów
- Tworzenia i czytania ściennych gazetek tematycznych, folderów, ulotek informacyjnych
- Zajęć świetlicowych

Edukacyjną – rozwijającą kompetencje społeczne pozwalające poradzić sobie w trudnych sytuacjach poprzez:

- Zajęcia edukacyjne
- Lekcje wychowawcze
- Spotkania ze specjalistami
- Konsultacje
- Poradnictwo
- Zajęcia warsztatowe
- Zajęcia świetlicowe

Alternatywną – stwarzającą możliwości podejmowania przez uczniów działań dających zadowolenie i służących zaspokojeniu potrzeb ważnych dla danego etapu rozwojowego. Umożliwiają podejmowanie nowej, społecznie akceptowanej i sprzyjającej rozwojowi aktywności poprzez:

- Koła zainteresowań

- Turystyka – wycieczki, zielone szkoły, białe szkoły, rajdy
- Zajęcia artystyczne

Działania terapeutyczne i interwencyjne wobec uczniów z grupy zwiększonego ryzyka (uczniowie z trudnościami w nauce, uczniowie z zaburzeniami zachowania oraz z ryzyka zagrożeń uzależnieniem) odbywać się będą poprzez:

- Wczesne rozpoznawanie przez wychowawców i nauczycieli uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do pedagoga szkolnego lub psychologa w celu przeprowadzenia wstępnej diagnozy
- Udział uczniów w różnych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły lub poza nią.
- Kierowanie uczniów z problemami w porozumieniu z ich rodzicami do poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej instytucji udzielającej specjalistycznej pomocy
- Udostępnienie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą (placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i inne)

Realizatorzy szkolnego programu profilaktyki:

Realizatorami szkolnego programu profilaktyki są nauczyciele wspierani poprzez specjalistów:

- Psychologa
- Pedagoga
- Pielęgniarkę
- Przedstawiciela Policji
- Przedstawiciela Straży Miejskiej
- Kuratora sądowego
- Specjalistę ds. uzależnień
- Strażaka i innych

Specjaliści prowadzą zajęcia z zespołami klasowymi, rodzicami i nauczycielami.

Odbiorcy szkolnego programu profilaktyki:

Uczniowie - biorący udział w:

- różnych formach zajęć, spotkaniach ze specjalistami

Rodzice - biorący udział w:

- spotkaniach z psychologiem, pedagogiem
- spotkaniach z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami
- spotkaniach z zaproszonymi specjalistami

Nauczyciele

- biorący udział w kursach szkoleniach, warsztatach prowadzonych przez specjalistów (według potrzeb)

Zespół wychowawczy szkoły buduje wewnętrzne powiązania między uczniami i ich rodzicami poprzez:

- Wczesne rozpoznawanie uczniów z grupy ryzyka i kierowanie ich do specjalistów.
- Wspieranie ucznia w trudnych dla niego sytuacjach życiowych.
- Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- Kierowanie uczniów i ich rodzin do instytucji udzielających specyficznej pomocy.
- Współpraca z instytucjami oferującymi pomoc.
- Szkolenie rady pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń.
- Planowanie pracy z dzieckiem o specyficznych potrzebach.
- Pomaganie uczniom mającym trudności w nauce.

- Realizowanie programów profilaktycznych.
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Zapewnienie uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu.
- Organizowanie akcji i imprez ogólnoszkolnych.
- Organizowanie konkursów, olimpiad i turniejów.

Efektom działań programu wychowawczo - profilaktycznego jest wychowanie dziecka, świadomego własnej wartości, znajdującego swoje miejsce w środowisku, rozróżniającego dobro i zło.

Taki uczeń:

- ❖ jest świadomy swoich praw i obowiązków,
- ❖ współtworzy i respektuje normy grupowe,
- ❖ nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe
- ❖ czuje się odpowiedzialny z własne czyny i decyzje,
- ❖ dokonuje samokontroli i samooceny,
- ❖ rozpoznaje, nazywa i wyraża własne uczucia, potrzeby i pragnienia,
- ❖ bezpośrednio i otwarcie wyraża swoje prośby, sądy i oczekiwania,
- ❖ uznaje i akceptuje odmienność innych,
- ❖ umiejętnie komunikuje się z innymi,
- ❖ twórczo rozwiązuje problemy i konflikty,
- ❖ radzi sobie ze stresem,
- ❖ wybiera aktywne formy spędzania wolnego czasu,
- ❖ uczestniczy w zajęciach promujących zdrowy styl życia,
- ❖ korzysta ze wsparcia instytucji profesjonalnych

CEL STRATEGICZNY

- wspieranie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy u dzieci
- kształtowanie prozdrowotnego stylu życia
- rozładowywanie negatywnych emocji zgodnie z normami współżycia
- przestrzeganie norm społecznych i zachowań

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	FORMY REALIZACJI
Budowanie systemu wartości	• szkolny system wychowawczy • przekazywanie wiedzy rodzicom • przekazywanie wiedzy nauczycielom	• program wychowawczy • pogadanki • rady szkoleniowe • spotkania ze specjalistami • konsultacje indywidualne • poradnictwo
Wzmacnianie pozytywnych zachowań	• liderzy młodzieżowi • regulamin szkolny • system nagród i kar • pozytywni bohaterowie	• test socjometryczny • książki • wycieczki do teatru i kina • opracowanie regulaminu • kontrakty dla klas • opracowanie jednolitego systemu kar i nagród

Przestrzeganie praw i obowiązków	• przypomnienie praw ucznia, dziecka, człowieka	• Konwencja Praw Dziecka • Powszechna Deklaracja Praw Człowieka • Statut Szkoły Podstawowej Nr 103 • Program Wychowawczy Szkoły • dyskusje • rysunki • poznawanie osób i organizacji zajmujących się prawami dziecka • konkursy • wystawy
Kształtowanie umiejętności komunikowania się	• rozwijanie tolerancji • szanowanie zdania innych • rozwijanie zdolności empatii • zwalczanie przemocy rówieśniczej • przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym • komunikacja werbalna i niewerbalna • komunikat typu „ja” zamiast opinii i interpretacji • mediacje jako sposób rozładowywania konfliktów	• spotkania z innymi kulturami • dyskusja • burza mózgów • niedokończone zdania • „bajki” projekcyjne • dramy • scenki • lekcje o reklamie • warsztaty • ankiety • rozmowy kierowane • spotkania z przedstawicielami straży miejskiej i policji

	• odróżnianie fikcji od rzeczywistości	• zewnętrzne programy profilaktyczne • lekcje wychowawcze • wycieczki i „zielone szkoły”
Rozwijanie asertywności	• sposoby odmawiania • grupy rówieśnicze • postrzeganie siebie • rozumienie swoich uczuć • poczucie własnej wartości • wypowiadanie i obrona własnego zdania • rozpoznawanie dobra i zła • radzenie sobie z presją	• krąg uczuć • rysunki • dramy • scenki • dyskusja • warsztaty • pozytywni bohaterowie • spotkania ze specjalistami • spotkania z osobami, które odniosły sukces • zewnętrzne programy profilaktyczne • lekcje wychowawcze
Propagowanie zdrowego stylu życia	• zdrowe odżywianie • wolność osobista jako przeciwstawienie uzależnienia • unikanie nałogów – używek w tym dopalaczy • higiena życia	• spotkania ze specjalistami • pogadanki • dyskusje • konkursy • dramy • teatryki

		• warsztaty • rozmowy kierowane • scenki • zewnętrzne programy profilaktyczne • lekcje wychowawcze
--	--	--

CZĘŚĆ III – edukacyjna

W ramach części wychowawczej istotną rolę odgrywają umiejętności rozwijane **w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej, tj:**

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych, w tym występowanie przed publicznością;
- efektywne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentowanie własnego stanowiska z uwzględnieniem doświadczeń i poglądów innych ludzi;
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- gotowość do twórczej i naukowej aktywności uczniów oraz zaciekawienie ich otaczającym światem;

Niniejsze umiejętności realizowane są w ramach działalności edukacyjnej szkoły.

Działalność edukacyjna szkoły określona jest przez:

- szkolny zestaw programów nauczania,
- program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczo- -profilaktyczny szkoły tworzą **spójną całość** i uwzględniają wszystkie **wymagania opisane w podstawie programowej**. Ich realizacja jest zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela. Obok zadań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele podejmują działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb.

Wspomaganie rozwoju ucznia

•Szkoła oraz poszczególni nauczyciele mają prowadzić działania mające na celu **indywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia**, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

•**Uczniom z niepełnosprawnościami**, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

Wartości przekazywane na poszczególnych przedmiotach:

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	• dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; • ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; • posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; • posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; • reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; • wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;

	• przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; • ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; • ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
Informatyka	• w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	• analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; • uzasadnia konieczność ochrony przyrody; • opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	• opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; • opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; • opisuje zasady zdrowego odżywiania; • przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; • przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; • omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; • wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; • omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; • wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i

	używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; • wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
WOS	• rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; • podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Przyroda	• kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; • doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; • poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	• wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; • wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; • omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; • dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); • wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach

	zdrowotnych; • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; • ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
Technika	• przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; • kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	• radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu; • uczy się dbałości o zdrowie – różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”,

Dyrektor szkoły
Danuta Kozakiewicz

